

STORTINGET

Representantforslag 104 L

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen

Dokument 8:104 L (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen om endring av straffeprosessloven (varetektsfengsling av terrormistenkte)

Til Stortinget

Bakgrunn

Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gir i § 172 hjemmelsgrunnlag for pågrepelse og varetektsfengsling av hensyn til allmennhetens rettsfølelse og at det kan skape utrygghet dersom den mistenkte er på frifot.

Bestemmelsen lyder som følger:

«§ 172

Når noen mistenkes for

- a. et lovbrudd som kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller forsøk på et slikt lovbrudd, eller
- b. overtredelse av straffeloven § 272 eller § 274, kan han pågripes såfremt det foreligger tilståelse eller andre forhold som i særlig grad styrker mistanken, selv om vilkårene i § 171 ikke er oppfylt. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på om det er egnet til å støte allmennhetens rettsfølelse eller skape utrygghet dersom den mistenkte er på frifot.»

Bestemmelsen har en høyere terskel for anvendelse sammenlignet med den ordinære hjemmelen for varetektsfengsling i straffeprosessloven. Det stilles strengere kvalifikasjonskrav til mistankegrunnlaget, og det stilles også et krav til lovbruddets alvorlighetsgrad ved at det må kunne medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller

det må gjelde en overtredelse av straffeloven § 272 eller § 274.

Dette kvalifikasjonskravet til lovbruddets alvorlighetsgrad medfører at overtredelse av flere bestemmelser i straffeloven kapittel 18 om «Terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger» ikke kvalifiserer for anvendelse av rettshåndhevelsesarrest etter straffeprosessloven § 172.

Dette gjelder følgende bestemmelser i straffeloven kapittel 18, som alle har en strafferamme på 6 års fengsel: § 136, § 136 a, § 136 b, § 137, § 140 og § 145. Det gjelder også straffeloven § 133 annet ledd og § 146, som har en strafferamme på 3 års fengsel.

Henvisningen til straffeloven § 274 ble tatt inn ved straffelovens ikrafttredelseslov, lov 19. juni 2015 nr. 65. Straffeloven § 274 er motstykket til tilsvarende bestemmelser i den forrige straffeloven, lov 22. mai 1902 nr. 11, som var opplistet i straffeprosessloven § 172. I den forrige loven var bestemmelsen bygget etter en annen systematikk, og enkelte av alternativene hadde lavere strafferamme enn 10 års fengsel.

I någjeldende straffelov § 274 er strafferammen 10 års fengsel, med den følge at overtredelse kvalifiserer for varetektsfengsling etter straffeprosessloven § 172 bokstav a og den særskilte henvisningen i bokstav b er overflødig. Av hensyn til symmetri i lovverket foreslås henvisningen til straffeloven § 274 strøket i straffeprosessloven § 172.

Forslagsstillerne mener at det klart er egnet til å støte allmennhetens rettsfølelse og skape utrygghet i sammenheng med at personer mistenkt for terrorrelaterte forbrytelser er på frifot i påvente av rettsbehandling av anklagen. Det foreslås at bestemmelsene i straffeloven kapittel 18 om terrorlovbrudd som har en strafferamme på mindre enn 10 års fengsel, inntas i straffeprosessloven

§ 172 bokstav b. Det blir da et tilsvarende unntak fra kravet om 10 års strafferamme for terrorlovbrudd som det i dagens lovgivning er for enkelte voldslovbrudd.

Forslagsstillerne mener at terrorrelaterte lovbrudd ut fra den forbryterske hensikt er særlig egnet til å skape utrygghet i befolkningen. Ved tilfeller av terrorrelaterte lovbrudd eller planlegging av eller forbund om slike vil allmennheten lett føle frykt for at de(n) mistenkte ikke har forlatt den motivasjonen som har ligget til grunn for handlingen(e) som mistanken gjelder. På denne bakgrunn foreslås det at den nye ordlyden går ut på at også forsøk på denne typen lovbrudd gir hjemmelsgrunnlag for pågrepelse og varetektsfengsling etter straffeprosessloven § 172.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Vedtak til lov

om endring av straffeprosessloven
(varetektsfengsling av terrormistenkte)

I

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endring:

§ 172 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. overtredelse *eller forsøk på overtredelse* av straffeloven § 133 annet ledd, § 136, § 136 a, § 136 b, § 137, § 140, § 145 og § 146 *eller overtredelse av § 272.*

II

Loven trer i kraft straks.

10. februar 2022

Per-Willy Amundsen

Tor André Johnsen